

Nr 585.

Av fru **Sjöstrand** och herr **Netzén**, i anledning av Kungl Maj:ts proposition, nr 104, angående anslag för budgetåret 1954/55 till avlöningar vid blind- och dövskolorna.

I proposition nr 104 har Kungl. Maj:t äskat anslag till avlöningar vid läroanstalterna för blinda m. m. I detta sammanhang upptas frågan angående vård och fostran åt blinda barn i förskoleåldern till behandling. Till ett förslag av skolöverstyrelsen angående en undersökningscentral (barnhem) tar departementschefen f. n. icke ställning. För angelägenheten av ett dylikt barnhem argumenteras i motionen nr 300 i första kammaren och en likalydande motion nr 210 i andra kammaren.

Till det föreslagna barnhemmet ville skolöverstyrelsen knyta en konsulent i lönegrad Ce 25, som avsågs resa till föräldrahem med blinda förskolebarn för att i hemmen ge råd och anvisningar till föräldrar och fostrare. En dylik person måste kunna lösa ett flertal olikartade uppgifter: föräldraanpassningen till chocken inför det handikappade barnet, instruktion angående vård och fostran av det blinda barnet, upplysningar om och kontakt med de lokala socialvårdsorganen, upplysningar om blindvården och de blindas och synsvagas möjligheter och sociala förmåner. Därför föreslog skolöverstyrelsen i samråd med medicinalstyrelsen och socialstyrelsen följande kompetenskrav: sjuksköterskeutbildning med specialutbildning vid statens centralskola för utbildning av barnsjuksköterskor, socionomutbildning samt ett halvt års auskultation vid Tomtebodainstitutet och vid anstalten i Lund för blinda med komplicerat lyte. Skolöverstyrelsen hemställde, att denna befattning måtte inrättas, även om förslaget till barnhem ej vunne beaktande.

Nu föreslår Kungl. Maj:t, att en konsulent anställs fr. o. m. nästa budgetår. Arbetsuppgifterna anses böra bli de av överstyrelsen föreslagna. Om kompetensen yttrar sig icke departementschefen. Man bör väl anta, att han tänker sig samma krav som överstyrelsen. Emellertid förslår han, att konsulentbefattningen bör inrättas som arvodestjänst med arvode enligt 19 löneklassen.

Blindvårdsområdet är ett litet arbetsområde, och personer, som kvalificerat sig på detta specialicerade och krävande område, bör om möjligt tillvaratas och beredas fasta anställningsförhållanden. Vid institutet och förskolan för blinda finns en befattningshavare, som uppfyller de nämnda kompetenskraven, nämligen översköterskan. Man kan emellertid inte vänta sig, att en så pass välkvalificerad kraft stannar på översköterske-

tjänsten eller vill söka en arvodesbefattning utan pensionsrätt och sociala förmåner. — Om sökande utifrån skall intresseras för uppgiften, måste hon åtminstone under ett halvt år auskultera inom blindvården och har säkert ej ens då vunnit tillfredsställande erfarenhet på detta nya och svärbemästrade område, där det gäller att i stort sett på egen hand från början lägga upp arbetet efter riktiga och fruktbringande linjer. Medel måste också anskaffas för utbildning inom blindvården under ett halvt år. Man kan också ifrågasätta, om person med så pass god utbildning som både barnsköterskeutbildning och utbildning från socialinstitutet kan intresseras att ge sig in på ett speciellt och försöksartat verksamhetsfält under de givna förutsättningarna. I varje fall betyder detta alternativ, att verksamhetens igångsättande fördröjes ytterligare ett halvt år.

I socialstyrelsen finns konsulenter för eftervården vid skolor tillhörande barna- och ungdomsvården. I dessa befattningar, placerade i lönegrad Ce 25, har man med blindkonsulenten till utbildning och arbetsuppgifter jämförbara tjänster.

Det är beklagligt, att statsmakterna ännu inte velat organisera samma hjälp till blinda barns föräldrar, som sedan länge finns tillgängliga för föräldrar till seende barn, genom startandet av undersökningscentralen (barnhemmet). Så mycket mera angeläget borde det därför vara, att man vid planerandet av den första åtgärden till fromma för dessa beklagansvärda och nödställda föräldrar, nämligen inrättandet av en konsulentbefattning, inte nöjer sig med den halvmesyr, som en arvodesbefattning innebär.

Med hänvisning till det ovan sagda och vad i övrigt anförts i saken i motionen 300 i första kammaren hemställes,

att riksdagen måtte i enlighet med skolöverstyrelsens förslag besluta om inrättandet av en konsulenttjänst i lönegrad Ce 25 i stället för den arvodestjänst, som föreslås i proposition nr 104.

Stockholm den 17 mars 1954.

Helga Sjöstrand

G. Netzén